

TYTUŁ:

CZY W KOSMOSIE SPOTKASZ SEPULKI?

Na podstawie książki Marcina Barana z ilustracjami Tomka Kozłowskiego pt. *Lem i zagadki Kosmosu*.

Rok Lema to znakomita okazja, by przybliżyć młodszym dzieciom postać pisarza oraz pokazać Kosmos nieco inaczej. W opracowaniu wykorzystałam książeczkę z 2. poziomu serii Czytam sobie pt. *Lem i zagadki Kosmosu* Marcina Barana. Nie jest to łatwy tekst, zawiera sporo nowych wyrażen i zdań z pogranicza fizyki i filozofii, ale dzięki temu pozycja jest niezwykle wartościowa dla rozwoju poznawczego dziecka i kształtowania jego kreatywności.

WSTĘP:

Tematem scenariusza jest postać Stanisława Lema, jego pochodzenie, zainteresowania i osiągnięcia. Nauczyciel czyta uczniom książkę i proponuje aktywności poświęcone zagadnieniom galaktyk oraz wykonanie maszyny do podglądania Kosmosu. Uczniowie pracują w grupach, uzupełniają kartę „O mnie.”, wyjaśniają wyrażenia z lektury oraz poszukują w Kosmosie sepulek.

OBSZAR NAUCZANIA:

klasy I–III, grupy do 27 osób

TREŚCI NAUCZANIA ZGODNE Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ:

Uczeń/uczennica:

- Słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiedzania się.
- Wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, lekturą.
- Píše odręcznie, czytelnie, płynnie.
- Czyta w skupieniu po cichu teksty drukowane.
- Planuje i wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych.
- Wykonuje przedmiot według opracowanego sposobu działania.
- Wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne, używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną.

CELE DLA UCZNIÓW I UCZENNIC:

Po zajęciach uczeń:

- Wypowiada się na zadany temat.
- Zapisuje informacje o Stanisławie Lemie.
- Czyta samodzielnie fragmenty książki oraz instrukcję.
- Rozpoznaje Wielki Wóz, Mały Wóz.
- Wykonuje maszynkę do podglądania Kosmosu.
- Wyjaśnia wyrażenia zaczerpnięte z lektury.

MATERIAŁY I POMOCE DYDAKTYCZNE:

- 4 arkusze szarego papieru z wyrysowanymi punktami: Wielki Wóz, Mały Wóz
- gwiazdki z numerami 1–4 dla każdego dziecka
- PDF Karta pracy – O mnie
- fragmenty książki
- komputer podłączony do Internetu

- materiały do wykonania maszynki: ksero gwiazdozbioru Wielkiej Niedźwiedzicy z Wielkim Wozem, rolka po papierze toaletowym, papilotka do pieczenia muffinek, gumka, gruba igła lub szydełko
- PDF Maszynka szablon – Kółko, element szablonu maszynki do podglądania Kosmosu
- PDF Wielki Wóz –Wzór Wielkiego Wozu do odwzorowania
- PDF Mały Wóz – Wzór Małego Wozu do odwzorowania

METODY I FORMY PRACY:

- zbiorowa
- grupowa
- indywidualna
- pogadanka
- praca z książką
- zajęcia praktyczne.

CZAS TRWANIA:

przewidywany czas pracy – 135 minut.

PRZYGOTOWANIE PRZED ZAJĘCIAMI:

miejsce na rozłożenie arkuszy szarego papieru, stoliki ustawione do pracy w grupach czteroosobowych

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Wprowadzenie do tematu

Nauczyciel dzieli klasę na grupy siedmioosobowe poprzez rozdanie ponumerowanych gwiazdek. Uczniowie naklejają gwiazdy na arkuszach szarego papieru w miejscach zaznaczonych przez nauczyciela punktów.

Po zadaniu pytań nauczyciel naprowadza dzieci, odczytując zagadki.

- Co przedstawiają wasze prace?
- Do czego są podobne?
- Gdzie można zobaczyć takie układy gwiazd?
- Jak nazywają się inaczej układy gwiazd? (Gwiazdozbiory – grupa gwiazd w układzie zajmującym pewien fragment nieba).

<p>Nie ma w tym zaprzęgu konika, Więc on sobie nie pobryka. Za to na niebie ten zaprzęg świeci. Czy już wiecie, co to, dzieci?</p>	<p>Tym wozem nie pojedzie królowna. Jestem tego całkiem pewna. Na niebie świeci wspañały. I ten duży, i ten mały.</p>
--	---

Nauczyciel zadaje pytania dotyczące Kosmosu i zapisuje na tablicy wszystkie wyrazy, które podają dzieci.

- Jak myślicie, o czym dziś będziemy rozmawiać?
- Co już wiecie na temat Kosmosu?

Przykłady wyrazów, które mogą się pojawić: Ziemia, Słońce, planety, gwiazdy, Mars, Uran, Neptun, Wenus, Saturn, Merkury, Jowisz, statek kosmiczny, planetoida, asteroida, meteoryt, Droga mleczna, Czarna dziura...

Część właściwa zajęć

1. Nauczyciel zapisuje na tablicy pytanie kluczowe: Czy w Kosmosie spotkasz sepulki?
2. Uczniowie siadają na dywanie i słuchają fragmentu książki dotyczącego Lema. Po wysłuchaniu odpowiadają na pytania.
 - Jak nazywał się bohater książki?
 - Skąd pochodził?
 - Dlaczego znalazł się w Krakowie?
 - Czym się interesował?
 - Kim został, gdy stał się dorosły?
 - Dlaczego jego literatura jest wciąż popularna?
 - Co to znaczy, że bajki i Kosmos to tylko kostium?
 - Jak inaczej można nazwać kostium? (przebranie)
 - Co Lem przebierał w kostium?

- Uczniowie siadają w ławkach w grupach czteroosobowych, otrzymują fragment książki oraz kartę pracy „O mnie...” i uzupełniają ją wspólnie.

PRZERWA ŚRÓDLEKCYJNA

- Nauczyciel włącza dowolną muzykę relaksacyjną, z dźwiękami stacji kosmicznej, Kosmosu. Uczniowie leżą z zamkniętymi oczami na dywanie. Po wysłuchaniu muzyki uczniowie odpowiadają na pytania.
 - Jak się czuliście, słuchając tych dźwięków?
 - Co wam przypominały?
 - Co sobie wyobrażaliście podczas słuchania?
 - Kto mógł stworzyć te nagrania?
- Nauczyciel czyta uczniom kolejny fragment książki.
 - Jak rozumiecie zdanie: *Natura to cud bałaganu i jego tajemne fragmenty.*
 - Jak rozumiecie zdanie: *Nadmiar informacji to cud i kłopot w jednym.*
 - Gdzie się kończy Kosmos?
- Nauczyciel przekazuje dzieciom instrukcję do wykonania maszynki do podglądania Kosmosu. Uczniowie wykonują maszynki w grupach, pomagają sobie wzajemnie.

- Wytnij kółko po liniach przerywanych.
- Naklej kółko na dno papilotki od muffinki.
- Wykonaj igłą dziurki w miejscu kropek.
- Nałóż papilotkę na rolkę i zabezpiecz gumką.
- Możesz patrzeć przez maszynkę w okno.
MASZYNKA GOTOWA!

- Po wykonaniu maszynek uczniowie patrzą przez nie, kierując się w stronę okna.
 - Co udało wam się zobaczyć?
 - Co chcielibyście zobaczyć w Kosmosie?
 - Kto zobaczył sepulki przez swoją maszynkę?
 - Jak mogą wyglądać sepulki?
- Dzieci siadają w kręgu. Nauczyciel zaczyna zdanie, dzieci kończą. Można zaproponować dzieciom, by zaczynały zdanie, a nauczyciel będzie je kończył.
 - Sepulki na Księżycu...
 - I wtedy Sepulki...
 - Sepulek miał...
 - Sepulki w rakiemie....
 - Sepulka mi powiedziała, że...
- Nauczyciel mówi rymowankę, dzieci powtarzają i wykonują ruchy za nauczycielem. Nauczyciel recytuje rymowankę kilka razy, żeby dzieci miały szansę przytulić kilka osób z klasy.

Czy widzicie tam sepulki? – *Dzieci udają, że patrzą przez lunetę.*
Mają oczy, nos i czułki. – *Pokazują nos, oczy, czułki.*
Mają ręce, trzy lub pięć. – *Machają rękami, na słowa „trzy” i „pięć” pokazują na palcach.*
I na przytulanie chęć. – *Przytulają kolegę lub koleżankę.*
- Pożegnanie i podziękowanie za aktywną pracę.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Zajęcia bardzo spodobały się dzieciom. Uczniowie klasy pierwszej uczą się pracować w grupach, więc zadanie związane z wykonaniem karty „O mnie...” sprawiło im trochę trudności, jednak po udzieleniu wsparcia każda grupa ukończyła zadanie. Pomoc nauczyciela była też niezbędna przy dziurkowaniu modelu kropek, które tworzyły Wielki Wóz. Zdecydowały tutaj względy bezpieczeństwa. Po wykonaniu maszynki do podglądania Kosmosu dzieci zapragnęły zrobić nakładki z innych konstelacji. Jest to możliwe, ponieważ papilotki z naklejonym modelem gwiazdozbioru są mocowane za pomocą gumki, czyli mogą być wymieniane. Uczniowie zaproponowali wykonanie portretów sepulek, na co z radością przystałam.

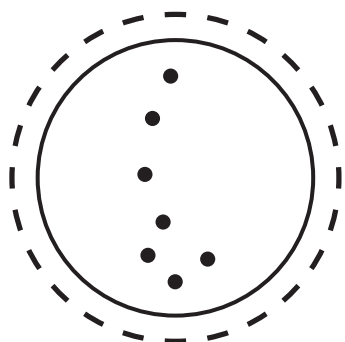
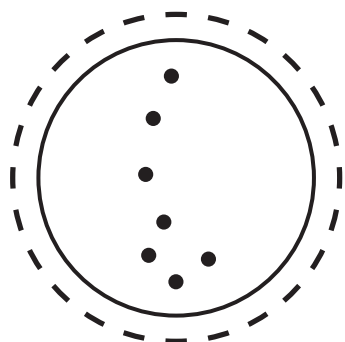
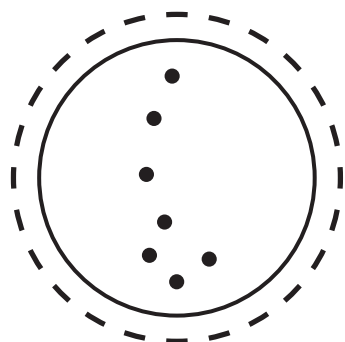
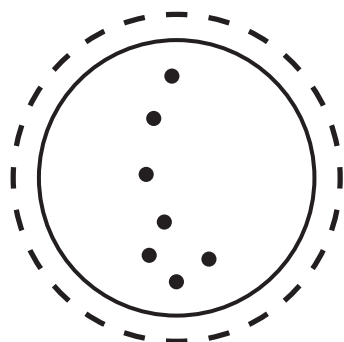
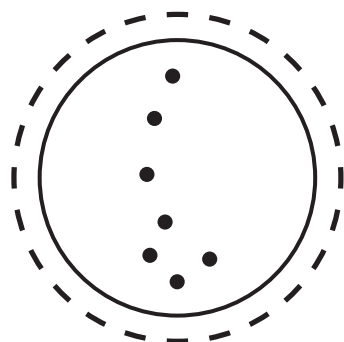
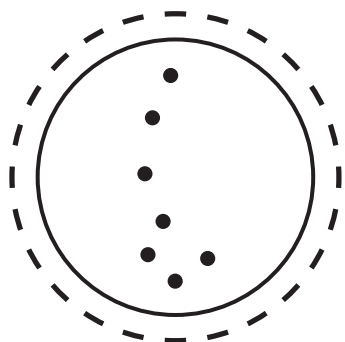
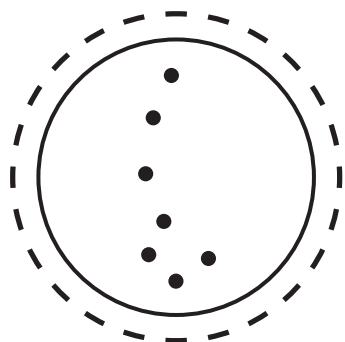
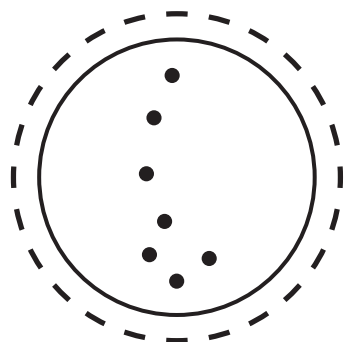
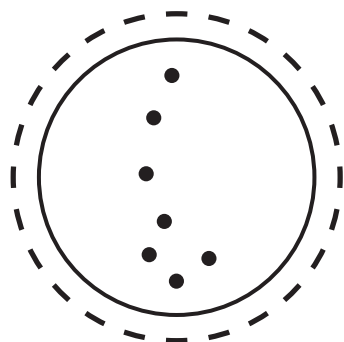
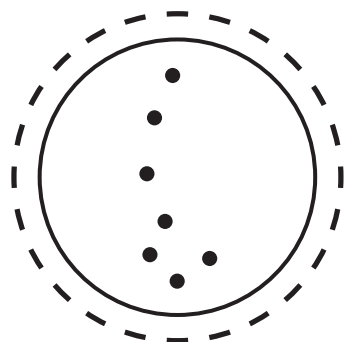
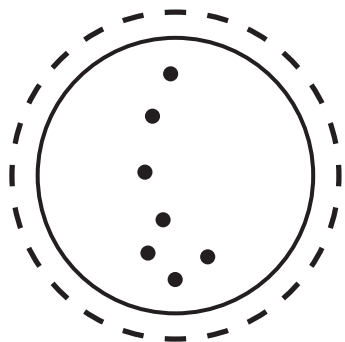
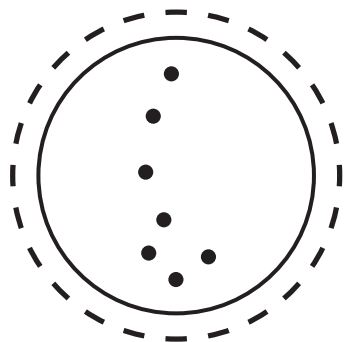
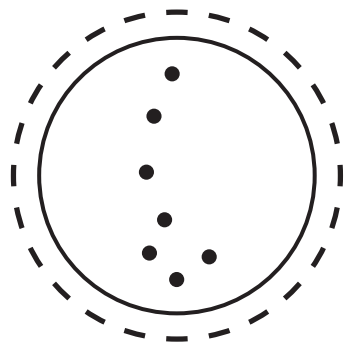
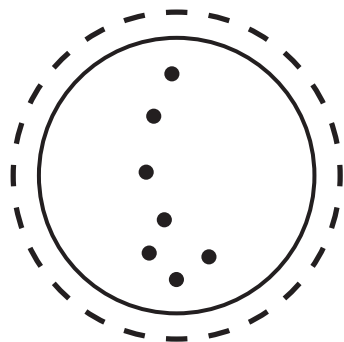
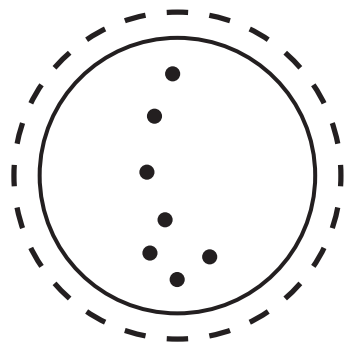
Załącznik nr 1

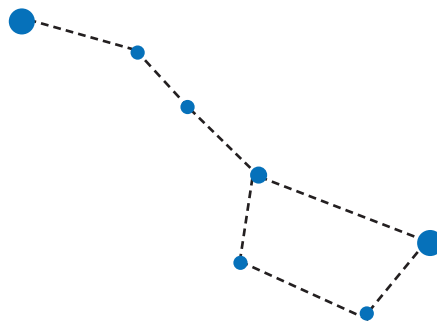

Załącznik nr 2

Załącznik nr 3

O MNIE...

IMIĘ I NAZWISKO

POCHODZENIE

MIEJSCE ZAMIESZKANIA

ZAINTERESOWANIA

CECHY CHARAKTERU

JESTEM *dociekliwy*